

חדשות | מדיני ביטחוני

פרשנות | מול מראות החורבן, בעזה מתחילים לפקפק בהחלטה שקיבל חמאס

תושבי הרצועה מתחילים לומר בקול רם שחמאס שגה בהערכת הסיכונים של המתקפה על ישראל - ואולי ביצע טעות גורלית, שהראשונים לסבול ממנה הם ההמונים שסופגים בגופם את נקמת צה"ל

ג'קי חורי 06:14, 25 באוקטובר 2023 [התראות במייל](#)

ברצועת עזה סופרים מדי יום עשרות הרוגים, בהם נשים וילדים, ומנסים לעכל את ההרס והחורבן שהותירו אלפי הטונות של חומר נפץ שהטילה ישראל ב-18 ימי הלחימה. העזתים מאשימים באסון שנפל עליהם את ישראל ואת ארה"ב; מביעים אכזבה מהמשטרים והממשלות בעולם הערבי והאיסלאמי, ומאדישות העולם המערבי בימי המלחמה הראשונים; אך ככל שחולף הזמן, השאלות ברצועה וגם בגדה המערבית על מעשי חמאס הולכות וגוברות.

השאלה מדוע חמאס יצא למהלך כל כך אכזרי ומה היתה הסיבה לעיתוי הזה נשמעת, לפי שעה, בחוגים מצומצמים. הארגון שהתאפיין במשמעת קפדנית ובהיררכיה ברורה הצליח במידה רבה לכפות את מרותו על 2.5 מיליון איש, ונחשב כמי שמתכנן בהצלחה את מהלכיו ויודע לאן הם עשויים להוביל אותו. כעת נשמעים קולות בעולם הערבי שהארגון שגה בקריאת התמונה והאופן שבו יתגלגלו השלכות התקיפה בשטח ישראל, עד כדי סכנה קיומית עבורו.

בישראל מסכמים בפשטות כי חמאס תעתע ושיקר כל השנים. העדויות מזוועות 7 באוקטובר מוליכות בישראל למסקנה שהארגון הסווה את אופיו הרצחני, המזכיר את זה של דאעש וחיפש אש, דם, רצח וחיסול של ישראל והיהודים. בזירה הפלסטינית והערבית, מנגד, הוא עדיין נחשב ממוסד, גוף דתי שביסס את מעמדו כארגון התנגדות לגיטימי. למרות הסתייגויות בעולם ממעשיו ומאופיו, הוא נתפס כעובדה מוגמרת, תנועה עם מעטפת לגיטימיות.

מדינות מרכזיות במזרח התיכון, כמו מצרים וקטאר, ניהלו עם הנהגתו קשרים,

כולל מודיעיניים. ראשי הארגון נעו בחופשיות בציר ביירות, אנקרה טהראן, ודוחא, ואף ביקרו במוסקבה שפתחה להם מחדש את הדלת בדמשק. גם קשרים עם סעודיה ועם סין נראו באופק, ואלג'יריה אירחה שיחות רשמיות לקידום הפיוס הפלסטיני. דריסת הרגל של חמאס במוקדים הבינלאומיים הורגשה היטב, אך חשוב מכך, הוא זכה לתמיכה עממית כה גדולה, שגם ברשות וגם בישראל לא רצו לקיים בחירות בגדה מחשש שינצח. משלחות של הרשות ופתח דנו עד לאחרונה עם חמאס על צירוף הארגון לאש"ף, כך שיקבל הכרה רחבה יותר, בתמורה לקבלת ההסכמים הקיימים עם ישראל.

ראשי חמאס חיו בקטאר בפאר וללא חשש לשלומם, וגם ברצועה התנאים שלהם היו משופרים ביחס לציבור. חברות בחמאס נחשבה כמעט פריווליגיה, אז מדוע בחרו ראשיו לנקוט צעד שיכול לרסק את כל זה? האם זו היתה התוכנית, או שמי שתכנן אותה עשה טעות גורלית?

ברצועה, גם בחוגים עממיים המזוהים עם חמאס, מעריכים כי התקיפה בישראל פשוט לא תוכננה עד הסוף. הגרסה הרווחת, שישראל הציגה ראיות רבות להפרכתה, היא שמטרות המבצע היו צבאיות, והקריסה המוחלטת של קווי ההגנה הישראליים הביאה לכאוס שהסתיים ברציחתם של כ-1,300 ישראלים וחטיפתם לרצועה של יותר מ-200. פרט לאנשי חמאס, רבים שאינם סרים למרותו של הארגון, ובמקרים רבים גם אזרחים פגעו באזרחים. בחמאס טוענים ליחס הומני לחטופים, אך לתמונות הזוועה מרחבי העוטף ולעדויות שמציגה ישראל לתכנון צבאי מפורט, גם מחקירות מי שנתפסו בחיים, הם מתקשים לספק הסבר.

הסברה הרווחת ברצועה היא שחמאס קיווה לחזור עם מספר מצומצם של חיילים ואזרחים, ולאחר תגובה מדודה של ישראל, עוד "סבב", יתקיים משא ומתן שיוביל לשחרור אסירים. מאזן ההרתעה היה אמור להישמר בחסות חיזבאללה ואיראן, והדיפלומטיה היתה מתנהלת בגיבוי מצרים וקטאר, עניין של שבועיים או שלושה. אלא שתוצאות 7 באוקטובר שיבשו הכל: ישראל המפולגת התאחדה בעקבות המכה שספגה, מספר ההרוגים, הפגיעה באזרחים והתמונות מהיישובים חצו כל גבול עבור הציבור הישראלי והממשלה, וגם דעת הקהל בעולם נטתה לטובת ישראל, בחסות תמיכה אמריקאית מסיבית ומסרים עבים

שהעבירה וושינגטון לכל השחקנים האזוריים.

אפילו מדינות ערב היו נבוכות בתחילה וסיפקו תגובה פושרת בימים הבאים. לאחר האופוריה הראשונית, נותר ראש הלשכה המדינית איסמעיל הנייה מתוסכל, ופנה שוב ושוב למדינות שאירחו אותו בכבוד בבקשה לפעול לטובת הארגון. אף שלא הובהר רשמית אם היה בסוד העניינים של התוכנית שהוביל מוחמד דף, גם הוא סופג את גלי ההדף של הטעות המרה בהערכת הסיכונים שמנהל חמאס.

אך מעבר להשלכות על הניה וחבריו לצמרת חמאס בעזה ובחול"ל, את המחיר המיידי והכואב ביותר משלמים אזרחי עזה, נשים, ילדים ומבוגרים, שסופגים בגופם ובחייהם את הנקמה של ישראל. הם מי שמשמשים כעת העץ להדלקת מדורת הכעס הישראלית, שאינה מקשיבה להמונים שיצאו לרחובות בעולם וקוראים להפסקת הלחימה, לטובת חיי האזרחים בעזה ולא למען חמאס.

לחצו על הפעמון לעדכונים בנושא:

 מלחמת חרבות ברזל חמאס רצועת עזה